

Het mysterie van de valse claims

HET MYSTERIE VAN DE VALSE CLAIMS

HASKO VAN DALEN

palmslag

Het verhaal in dit boek is pure fictie. Namen, mensen, gebeurtenissen, plaatsen en tijden zijn deels echt, deels voortgekomen uit mijn verbeelding. Daarom kan de weergave van een persoon, locatie of voorval niet voor waarheid worden aangenomen.

Redactie: Sarah de Waard

Opmaak binnenwerk: Sanne Hillemans

Ontwerp omslag: Nicoline van der Beek

© 2022 Uitgeverij Palmslag | Hasko van Dalen

www.palmslag.nl

info@palmslag.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN 9789493245303

NUR 331

EIN WIENER SONNET

*Noch immer weiß ich wann und wie ich zum ersten Mal
Der überwältigende Eindruck der Stadt hab erfahren
Auch nach vielen Tagen, Wochen, Monate und Jahren
Bleibt es für mich so etwas wie eine angenehme Qual*

*Begeistert war ich von der Musik auf den alten Straßen
Von der Eleganz und dem Stil der barocken Gebäude
Durch die Kärntner Straße schlendern war eine Freude
Die Erinnerung an die Votivkirche wird nie verblassen*

*Ich bin so froh dass es niemals aus meinem Kopf geht
Anscheinend tief in meinem Gedächtnis eingraviert steht
Mein wunderbarer Aufenthalt in der schönen Stadt Wien*

*Regelmäßig dort zu sein ist ein Genuss in meinem Leben
Die Donaustadt bleibt mich jeden Tag Inspiration geben
Mein Herz und meine Gedanken wandern öfters dorthin*

Hasko van Dalen

I

Ze belde me op een donderdag, een grauwe septemberdag in Wenen. Wie had ooit kunnen denken dat dit telefoontje mijn leven op z'n kop zou zetten en in gevaar zou brengen? Het begon zo hoopvol.

'U spreekt met Yvonne Niemeyer. Ik ben secretaresse bij verzekeringsmakelaar Königstein & Reichenberg. Onze directeur de heer Königstein wil dat u bij hem langskomt, want hij heeft werk voor u,' was de korte mededeling, waarna ze datum en tijd van de afspraak doorgaf en zonder tegenwerpingen af te wachten de verbinding verbrak.

Vol ongeloof legde ik mijn mobiel neer. Een paar jaar daarvoor had ik mij als privédetective in Wenen gevestigd en regelmatig klusjes opgeknapt voor verzekeraars. Daarbij waren de contacten altijd beperkt gebleven tot het niveau van teamleider of afdelingschef. Dat de hoogste baas van een gerenommeerd kantoor als Königstein & Reichenberg me wilde spreken was uitzonderlijk. Het kwam ook als geroepen. Ik zat dringend om werk verlegen. Tijdens mijn laatste klus had ik de randen van de wet opgezocht en was eroverheen gegaan. Daardoor was mijn vergunning tijdelijk ingetrokken en kon ik geen enkele opdracht uitvoeren. De afgelopen maanden had ik niets verdiend. Om geld te besparen had ik de huur van mijn kantoor en mijn woning opgezegd en was aan het begin van de maand bij mijn vriendin Gaby ingetrokken. Zo hoopte ik van de gage die de laatste klus had opgeleverd nog iets over te houden om in het nieuwe jaar een goede start te kunnen maken.

Helaas werd mijn geduld danig op de proef gesteld, want mevrouw Niemeyer belde daarna nog drie keer om de afspraak te verzetten. Telkens kwam er iets belangrijkers tussendoor.

Pas anderhalve week later kon ik eindelijk het monumentale pand aan de Schwarzenbergplatz binnentreden.

Nadat alle plichtplegingen bij de beveiliging waren voltooid, kwam Yvonne Niemeyer mij bij de ontvangstbalie ophalen. Ze was wat je noemt representatief gekleed: het haar in een knotje, witte bloes met daaroverheen een blauw jasje, een blauwe rok met krijtstreepjes, zwarte nylons met naad en pumps met middelhoge hakken. Klassiek en stijf. Zoals de hele entourage van het bedrijf op mij overkwam.

Ze bood me een stoel aan in de ontvangstruimte op de eerste verdieping, bracht een kop koffie en opnieuw moest ik geduld hebben, omdat haar baas nog een belangrijk telefoontje aan het plegen was.

Tien minuten later leidde ze me binnen in het imposante werkvertrek van Dr. Ferdinand Königstein. Een entourage die paste bij het beeld dat ik mij voor mijn bezoek van Königstein & Reichenberg gevormd had. Een advieskantoor voor vermogensbeheer en verzekeringen met een lange traditie, in 1895 opgericht door de toenmalige Ferdinand Königstein, die na jarenlange dienst in het leger van de Donaumonarchie in de zogeheten k.u.k. adelstand was verheven. Het geschilderde portret van de oprichter hing aan de wand achter een houten bureau, dat gezien de jugendstilornamenten uit die begintijd stamde. De beide Ferdinands leken op elkaar. Kale schedel met aan de zijkanten grijze haren en lange bakkebaarden, forse wenkbrauwen, diepliggende ogen, vlezige neus en forse snor. Niet alleen de voornaam maar ook de gelaatstrekken werden kennelijk van generatie op generatie doorgegeven.

Königstein gaf me een hand en wees uitnodigend naar een zitje van vier loungefauteuils in een hoek van de kamer. Op het tafeltje in het midden ervan stonden vier flesjes mineraalwater. Yvonne

maakte er een open, schonk een glas halfvol en gaf het aan hem. Vervolgens deed ze hetzelfde voor mij. Daarna maakte ze zich uit de voeten.

‘Fijn dat u er bent, meneer Klein,’ begon Könningstein. ‘Ik heb uw hulp nodig. Ik zit met een zeer preciaire zaak. Sinds begin van dit jaar hebben wij tien schadeclaims wegens diefstal van dure horloges ontvangen. Dat is uitzonderlijk veel.’

Hij pauzeerde even om een slok water te nemen, een onderbreking die ik benutte om te vertellen wat ik wist.

‘Ik heb gehoord van die straatroven en overvallen bij juweliers en las dat de politie er een speciaal team voor gevormd heeft. Ik dacht dat er al een paar arrestaties verricht waren en twee personen waren veroordeeld.’

‘Klopt, maar dat gaat over overvallen. De gevallen waar ik mee worstel zijn van andere aard, namelijk diefstal uit woningen, waarbij geen sprake was van inbraakschade,’ zei hij. ‘Het gaat dan niet om exorbitant dure horloges, maar wel om exclusieve klokjes van merken als Rolex, Hublot en Patek Philippe, in de prijsklasse van vijftigduizend tot honderdvijftigduizend euro.’

Het is maar wat je niet exorbitant duur noemt voor een horloge, dacht ik.

‘Zoals het hoort zaten bij die schadeclaims kopieën van de aankoopbon en het echtheidscertificaat, plus foto’s waaruit moet blijken dat de betrokkene het horloge in bezit heeft gehad. Er leek dus niets aan de hand. De schadeclaims zijn dan ook gewoon afgewikkeld door het hoofd van onze schadeafdeling, meneer Kirschbaum,’ legde hij uit.

‘Waar zit dan het probleem?’ interrumpeerde ik hem.

‘Het vermoeden is dat die horloges helemaal niet daadwerkelijk gestolen zijn, misschien zelfs helemaal niet in bezit zijn geweest van degenen die de schadeclaims hebben ingediend.’

Ik keek verrast op. ‘Waarom denkt u dat?’

‘Er zat een schadeclaim bij wegens diefstal van een bijzonder horloge. Ons hoofd interne controle, de heer Biedermann, vertelde

mij in vertrouwen dat hij dat horloge al een keer in onze administratie voorbij had zien komen.’

‘Heling en daarna weer verkocht.’ concludeerde ik.

‘U trekt te snel conclusies, meneer Klein,’ zei Königstein nors, waarschijnlijk geïrriteerd omdat ik hem opnieuw onderbrak. ‘De heer Biedermann is in onze systemen gedoken en ontdekte dat een verzamelaar hetzelfde horloge een jaar geleden heeft aangemeld voor dekking onder zijn kostbaarhedenverzekering. Biedermann heeft contact opgenomen met die verzamelaar en die heeft het horloge nog steeds in zijn bezit.’

‘Wat was de reactie van degene die de schadeclaim heeft ingediend?’

‘We hebben nog geen contact met hem opgenomen. Zoals ik al zei is het een precaire zaak. Volgens meneer Biedermann waren de aankoopbon, het certificaat van echtheid en de foto’s die bij de schadeclaim zaten kopieën van de stukken die de verzamelaar ons bij zijn aanmelding voor de dekking heeft toegezonden. Naam en adressering op de aankoopbon waren volgens hem aangepast met Photoshop of zoiets. Alles wijst erop dat iemand binnen ons bedrijf behulpzaam is geweest bij het indienen van deze schadeclaim. Dat vraagt om behoedzaamheid. Daar komt bij dat de betrokkene een van de belangrijkste topambtenaren van het ministerie van Financiën is. De bondspresident heeft hem wegens zijn verdiensten voor Oostenrijk de eretitel Hofrat verleend. Hij is al jarenlang een cliënt van onze firma. Hem kan ik niet zomaar met deze kwestie lastigvallen. Ik moet eerst absoluut zeker weten of het waar is dat er sprake is van een valse schadeclaim en dat iemand van ons bedrijf hem stukken uit onze systemen heeft toegespeeld.’

‘Ik neem aan dat u daarvoor een bedrijf heeft ingehuurd dat gespecialiseerd is in bedrijfsrecherche.’

Hij maakte een wegwerpgebaar.

‘Nee. Ik wil geen extern bureau inhuren. Als ik dat doe, moet ik allerlei formele regels volgen, offertes aanvragen bij meerdere bedrijven, de ondernemingsraad informeren. Dat zorgt voor een

hoop heisa en interne onrust. Bovendien zou het onze reputatie ernstig schaden als bekend werd dat we vermoeden dat iemand binnen ons bedrijf klanten helpt om de verzekering op te lichten. Dat risico wil ik niet lopen. U moet weten dat onze clientèle vooral uit welgestelden en hogeropgeleiden bestaat, die soms al generaties lang aan ons kantoor verbonden zijn. Vertrouwen is in het marktsegment waarin wij opereren essentieel.'

Ik moest inwendig lachen om zijn hoogdravende taal en deftige woorden.

'Wat heeft u dan gedaan?'

'Ik heb tot nu toe niemand in het bedrijf op de hoogte gesteld van de bedenkingen van meneer Biedermann. Zelfs niet mijn mededirecteur, mevrouw Reichenberg. Het leek mij het verstandigst deze zaak discreet af te handelen. Daarom heb ik meneer Biedermann gevraagd het eerst verder uit te zoeken.'

'En wat heeft meneer Biedermann ontdekt?'

'Dat weet ik niet. De heer Biedermann is dood. Omgekomen bij een auto-ongeluk. Vlak daarvoor liet hij mij nog weten dat bij al die tien schadeclaims iets soortgelijks aan de hand was. Maar wij hebben nergens in ons systeem of op zijn eigen laptop, en ook niet bij hem thuis, iets van aantekeningen over die dossiers kunnen vinden.'

'Denkt u dat er een verband is tussen het ongeval en de bewering van de heer Biedermann?'

'Dat vermoeden heb ik inderdaad. Vlak na het ongeluk verschenen er op sociale media speculaties dat de boordcomputer van zijn auto gesaboteerd zou zijn omdat hij een verzekeringszwendel op het spoor was. Natuurlijk afkomstig van anonieme accounts, maar erg verdacht, want volgens mij wist niemand iets van zijn onderzoek naar die schadeclaims.'

'Zijn er aanwijzingen voor sabotage van zijn auto?'

'Uit technisch onderzoek bleek dat de motor van zijn auto tijdens het rijden plotseling uitviel en zijn remmen weigerden. De experts zeggen dat er een sensor kapotging. Er is ook geconstateerd

dat er met de boordcomputer geknoeid is, maar er is geen bewijs dat daarin de oorzaak van het ongeluk ligt. De politie houdt het daarom op materiaalpech en heeft besloten het onderzoek verder te laten rusten. De zaak van de verzekeringsfraude laten ze tot nader order ook aan ons over. Pas als wij aangifte doen kunnen ze daar iets mee.'

'En wat wilt u nu van mij?'

'Ik wil weten of er inderdaad sabotage in het spel was bij het auto-ongeluk van meneer Biedermann, en zo ja, door wie dan. Verder wil ik dat u uitzoekt of er inderdaad valse schadeclaims zijn ingediend met behulp van uit onze systemen afkomstige documenten en wie daarbij geholpen zou hebben.

'Hoe bent u bij mij uitgekomen?' vroeg ik nieuwsgierig, want ik kon me niet voorstellen dat hij spontaan op mijn naam was gekomen.

'Een van onze cliënten is Felix Höbarth, dirigent bij het Robert Stolz Orkest, dat wij sponsoren. Zijn vrouw is hoofdinspecteur bij de politie. Zij had de leiding over het onderzoek naar het auto-ongeval. Ik sprak haar onlangs tijdens een benefietavond van het orkest en nam haar in vertrouwen over mijn voornemen om iemand verder onderzoek te laten doen naar het auto-ongeluk. Natuurlijk heb ik haar niets verteld over het vermoeden van een valse schadeclaim van de Hofrat. Dat moet zo lang mogelijk geheim blijven. Mevrouw Höbarth gaf aan dat ik op zoek moest naar een privédetective die goede contacten heeft in het criminele circuit en niet al te formeel te werk gaat. Daarbij viel uw naam; volgens haar was dit een kolfje naar uw hand.'

'Heeft ze u ook verteld dat mijn vergunning tijdelijk is ingetrokken en ik voorlopig niet als privédetective actief kan zijn?'

'Dat heeft ze. Ik ben uitgebreid geïnformeerd over het feit dat u de geldende regels veelvuldig overtreden heeft,' sprak hij me bestraffend toe. 'Maar in dit geval maakt het niet uit of de verzamelde bewijslast volgens de regels der wet is verkregen en in een strafzaak overeind kan blijven. Ik ben niet uit op rechtszaken. Als ik eenmaal

weet wie erachter zit, kan ik het op een andere manier regelen.'

De toon waarop hij dit zei maakte duidelijk dat ik beter niet kon vragen hoe hij het zou regelen.

'Zolang ik mijn vergunning niet terug heb, kan ik niets voor u doen.'

'Als u de opdracht aanneemt, kan ik wel regelen dat u die vergunning weer terugkrijgt.'

Aha, zo ging dat dus. Als je in deze kringen connecties had, werd je niet behandeld zoals iedere andere verzekeringsfraudeur en viel er zo nodig wel wat te regelen bij de autoriteiten. Aan de ene kant stuitte dat nepotisme me tegen de borst, maar aan de andere kant was het een uitgelezen kans. Zo'n complexe zaak zou vele uren werk betekenen en heel wat geld in het laatje brengen. Dat laatste gaf de doorslag.

'Ik zal een plan van aanpak maken met een kostenraming. Als u daarmee instemt en ik mijn vergunning terugkrijg kan ik aan de slag.'

Hij schudde zijn hoofd. 'Nee, nee, zo gaan we dat niet doen.'

Ik keek hem verrast aan. 'Wat wilt u dan?'

'Ik gaf al eerder aan dat ik geen externen wil inhuren. U komt tijdelijk bij ons in dienst. U krijgt de vacante functie van hoofd interne controle. Dat is een prima dekmantel om uw speurwerk te verrichten zonder dat het opvalt.'

Ik was met stomheid geslagen. Jaren geleden had ik bij een verzekeringsbedrijf gewerkt, op de afdeling die fraude bij schade-meldingen moest opsporen. Het betekende een dagelijkse sleur van acht uur 's morgens van huis, stipt negen uur inklokken, daarna in een ruimte met zes collega's stapels dossiers doorworstelen, onderbroken door een lunchpauze en dan rond vijf uur weer naar huis. Toen ik er vertrok en me als privédetective vestigde voelde dat als een bevrijding. Ik moest er niet aan denken weer in het keurslijf van een vaste baan te zitten.

'Ik zie u bedenkelijk kijken, meneer Klein. Dat begrijp ik, omdat u het leven als einzelgänger gewend bent. Maar u krijgt van mij alle

vrijheid om uw werk naar eigen inzicht in te richten. Bovendien is het salaris heel behoorlijk.’

‘Een vaste baan trekt mij inderdaad niet. Ik moet hier goed over nadenken. Zijn er geen andere constructies mogelijk?’

‘Wellicht is er een ander punt dat het voor u aantrekkelijk maakt om op mijn aanbod in te gaan.’

‘En dat is?’ vroeg ik nieuwsgierig.

‘Wij hebben binnen onze holding een makelaarskantoor dat tegen een zeer aantrekkelijke prijs een ruimere huisvesting voor u kan regelen als u bij ons in dienst treedt.’

Ik was even van mijn stuk gebracht. Hoe kon hij weten dat ik noodgedwongen bij mijn vriendin Gaby was ingetrokken in haar veel te krappe woning?

‘Uiteraard moet ik dit eerst met mijn partner bespreken.’

‘Natuurlijk,’ reageerde Ferdinand Königstein kortaf, kennelijk gepikeerd omdat ik niet direct op zijn aanbod inging, waarna hij opstond, mij een hand gaf en meldde dat mevrouw Niemeyer mij uitgeleide zou doen. Hij vroeg niet eens binnen welke termijn ik zou laten weten of ik al dan niet op het aanbod inging.

Zodra ik buiten stond belde ik Gaby. Ze luisterde aandachtig naar mijn verslag en reageerde verheugd.

‘Dit is een geweldige kans, Otto. Die moet je aangrijpen. Als het zo goed betaalt als hij zegt, ben je uit je financiële zorgen, heb je weer werk, je vergunning terug en hebben we kans op een ruimere woning.’

‘Maar ik wil niet weer elke dag op kantoor zitten, terug in die dagelijkse routine.’

‘Maar wat wil je dan? Werkloos thuis blijven zitten en op mijn kosten leven? Wees niet zo eigenwijs. Jij wilde toch altijd een privédetective zijn die belangrijke zaken oplost? Nou, dit is je kans. Na je avontuur met die Amerikaanse politicus nu een zaak waarbij een Hofrat is betrokken. Bel die secretaresse op en vraag bij wie je kan informeren wat de arbeidsvoorwaarden zijn en welk salaris ze willen betalen. Haal die informatie op. Dan kunnen we er vanavond over praten.’

Ik sputterde nog wat tegen, maar volgde haar suggestie toch op. Het bleek dat alles al tot in de puntjes toe was voorbereid. Binnen een half uur zat alle informatie in mijn mailbox, compleet met een arbeidscontract waaronder ik alleen nog maar mijn handtekening hoefde te zetten.

Toen ik het salarisvoorstel zag, duizelde het mij even. Zoveel had ik nog nooit verdiend met mijn gemiddelde van twee opdrachten per week. Mijn enthousiasme werd echter getemperd door de inhoud van het contract. Dit was een wurgcontract! Bijna minutieus waren arbeidsduur, overwerk, pauzeregelingen, reis- en onkostenvergoedingen, geheimhoudingsbeding, opzeggingsclausules alsmede verplichte cursussen en opleidingen beschreven. Daarbij leek het alsof ik alleen plichten had en geen rechten. Dit ging ik niet doen!

Het duurde even voor ik die beslissing aan Gaby kon melden, want het was haar aerobicsavond. Ik doodde de tijd met de onvermijdelijke pizza, hangend op de bank, onder het genot van een glas bier, de televisie aan met een Europese wedstrijd van mijn favoriete club.

Tegen elf uur fladderde ze binnen met een ‘Hoi, daar ben ik weer,’ smet haar sporttas op een stoel, rukte de koelkast open, schonk een glas witte wijn in en kwam naast me op de bank zitten in haar groen-witte hoodie waarop het logo van het sportmerk duidelijk te zien was. Ze rook heerlijk zo fris gedoucht. Haar weelderige rode krullen waren in een staart samengebonden. Ik kreeg een dikke zoen voordat ze vroeg: ‘Wat heeft Rapid gedaan?’

‘1-0 winst.’

‘Mooi, dan kunnen we ons nu gaan wijden aan het aanbod voor jouw nieuwe baan,’ zei ze.

Ze had haar glas allang leeg toen ze de iPad neerlegde, me opgewekt aankeek en haar conclusie met me deelde.

‘Dit is een fantastisch aanbod. Jij een baan, een goed salaris, wij een nieuwe woning. Moet je aannemen.’

‘Natuurlijk zitten er aantrekkelijke kanten aan, maar het is

een wurgcontract,' sputterde ik tegen en wees op alle verplichtingen die erin waren opgenomen.

Gaby zei dat ik ongelijk had. 'Meneer Königstein heeft toch gezegd dat je alle vrijheid hebt om je werk naar eigen inzicht in te richten? Dit is natuurlijk zo'n standaardcontract dat je krijgt zodat niet opvalt waarvoor je bent ingehuurd.'

Daarna legde ze geduldig uit welke voordelen er voor ons allebei aan dit aanbod zaten. Ze deed het met zoveel overtuiging dat ik me uiteindelijk gewonnen gaf. Met een theatraal gebaar pakte ik het papiertje waarop ik in het klad mijn afwijzing had geschreven, verfrommelde het tot een prop en wierp die met een boogje in de richting van de prullenbak. De papieren bal stuiterde even op de rand, maar viel daarna keurig in het midden neer.

'Raak,' jubelde ik, terwijl ik mijn handen in de lucht stak alsof ik zojuist zelf de winnende goal had gemaakt.

Gaby klapte in haar handen en zong uit volle borst het refrein van *Verdammt, ich lieb' Dich*, een schlager van Matthias Reim.

Ik haalde een fles sekt uit de koelkast, schonk twee glazen in om te proosten en zette mijn handtekening onder het contract dat mij aan de firma Königstein & Reichenberg bond.

‘Ga je in dat saaie pak op visite?’ vroeg Gaby lacherig, terwijl ze me van top tot teen bekeek.

‘Ja,’ moest ik toegeven. ‘Na mijn afspraak met mevrouw Biedermann moet ik door naar mijn werk en zoals je weet zijn we verplicht op kantoor een kostuum te dragen.’

Het was een van die ouderwetse gewoontes van Königstein & Reichenberg, meestal afgekort tot K&R. Ik probeerde er al een paar dagen vol verwondering mijn draai te vinden. Gelukkig had ik in de uitverkoop een betaalbaar azuurblauw pak van Italiaanse snit op de kop kunnen tikken. Gaby noemde het eufemistisch mijn werkkleding. Zelf vond ik het best modieus, maar zij dacht daar duidelijk anders over. Voor haar golden geen kledingvoorschriften want haar werk bij veilinghuis Auctionis speelde zich achter de schermen af. Zij moest van alle voorwerpen die ter veiling werden aangeboden zien te achterhalen wat hun voorgeschiedenis was, wie het had gemaakt, wat de waarde ervan was en of de aanbieder ook de rechtmatige eigenaar was. Een vaardigheid die goed van pas was gekomen bij het oplossen van mijn vorige zaak. Sinds ze mij kende trok ze naar haar werk niet meer die ietwat stijve broekpakken aan, maar de wat hippere kleren met pakkende designs in trendy kleuren die ook in haar kast bleken te hangen, en had ze mij ook zover gekregen om me voortaan vlotter te kleden dan mijn standaard blauwe polo met Levi’s spijkerbroek, wat me volgens haar jaren jonger maakte dan het kantoorklofje dat ik op dat moment aan had.

Terwijl ze alle opties voor een leukere outfit de revue liet passeren, verorberden wij ons ontbijt. Voor mij waren er twee gebakken eieren met hele dooier en spek op twee sneetjes boerenbruin, een glas jus d'orange en twee bakken sterke koffie. Gaby nam alleen twee crackers met marmelade, zonder boter, een glaasje mineraalwater en een glas jus d'orange. Geen wonder dat ze nog steeds zo'n schitterend figuur had. Aan haar was niet te zien dat ze de dertig al gepasseerd was. Aan mij wel; de eerste slierten grijs zaten al bij mijn slapen en in mijn baard. Erg vroeg voor een midden dertiger die ook nog iets te gezet was.

'Zijn weduwe weet ongetwijfeld dat je bij K&R een pak moet dragen en op basis van wat ik aan foto's van haar man heb gezien was die ook niet bepaald vlot gekleed. Hij droeg meestal een driedelig zwart pak met wit overhemd en fantasieloze stropdas,' deed ik een poging onze discussie te beëindigen terwijl ik mijn lege bord op het aanrecht zette.

'Nou ja, jij ziet er nu in ieder geval uit als het prototype van een kantoorclerk. Misschien helpt dat om haar mild te stemmen,' had Gaby zoals zo vaak het laatste woord.

Ik hoopte dat ze gelijk had want het verhaal ging dat de weduwe Biedermann verbitterd was geraakt door het ongeluk waarbij haar man de dood had gevonden en alle geruchten die daarover de ronde deden.

Ze woonde aan de Wastlgasse, in een vrijstaand huis met een tuin voor en achter, blauw gestuukte muren en een puntdak van felrode dakpannen. De tuin werd van de stoep gescheiden door een houten hek en voor het raam stond een enorme uit de kluiten gewassen conifeer. Aan tuinonderhoud was de laatste tijd geen geld of energie besteed.

Ik wachtte volgens afspraak bij het tuinhek tot mevrouw Biedermann opendeed en liep daarna naar haar huisdeur, waar ze me met een slappe handdruk verwelkomde.

'Ik ben blij dat u vooraf hebt aangekondigd hoe laat u langs wilde komen. Dan schrik ik niet zo. Elke keer als er aangebeld

wordt krijg ik weer dat beeld op mijn netvlies van die twee politiemensen die aan de deur kwamen en vroegen of ze even binnen mochten komen. Toen wist ik al dat er iets ergs was gebeurd. Je ziet ook altijd op televisie dat het zo gaat als ze een overlijdensbericht moeten overbrengen.'

Ze leidde me al pratend naar de woonkamer en liet me plaatsnemen op een bank in de overvloedig gemeubileerde en van allerlei accessoires voorziene huiskamer. Op allerlei kastjes en bijzettafeltjes stonden fotolijstjes, planten, poppen in klederdracht en souvenirs uit verre landen. In een hoekje van de kamer had ze een soort altaar gemaakt waarop een foto van haar overleden man stond met een zwart lint eromheen en een brandende kaars ernaast.

'Wilt u trouwens koffie?'

'Graag,' bekende ik.

Ze liep de kamer uit naar de keuken. Even later kwam ze terug met twee koppen koffie en een schaalje koekjes, zette dat op de salontafel en ging zitten met haar handen in haar schoot gevouwen, wachtend op mijn vragen.

Wat ik zag was een weduwe die de schok nog moest verwerken, even genoeg had aan zichzelf en zich niets aantrok van wat de rest van de wereld van haar mocht vinden. Een vormeloos grauw huispak, niet opgemaakt, ongekamde haren, aftandse pantoffels en afgekloven nagels. Misschien had ik haar moeten ontzien, maar ik wilde antwoord hebben op de vragen waarmee ik worstelde, dus liet ik haar niet lang wachten.

'Meneer Königstein heeft mij gevraagd onderzoek te doen naar het auto-ongeluk van uw man. Er circuleren geruchten dat het ongeluk het gevolg was van sabotage van de boordcomputer. Heeft u enig idee waar dat gerucht vandaan kan zijn gekomen?'

Ze keek opeens schichtig weg, slikte een paar keer, nam een snelle slok koffie, hapte in een koekje en staarde voor zich uit. Voor mij een teken dat hier meer aan de hand was, dat ik moest doorgaan met boren, hoe pijnlijk dat ook kon zijn.

‘Mevrouw Biedermann, waarom schrikt u zo van mijn vraag? Is er iets aan de hand? Is het geen onzin? Zeg het dan. Zoiets belangrijks verzwijgen legt toch een extra druk op uw rouwproces?’ betoogde ik alsof ik een volleerd psychiater was.

‘Het is zo pijnlijk,’ sprak ze met omfloerste stem.

‘Kunt u me zeggen wat zo pijnlijk is?’

‘Het gaat om Anna,’ murmelde ze zo zachtjes dat ik het bijna niet kon horen.

‘Is Anna uw dochter? Is zij degene op de foto die boven de televisie hangt?’

Ze knikte weer.

‘Onze jongste dochter.’

‘Wat doet zij? Woont ze nog thuis?’

‘Ze werkt in München als psychotherapeute. Woonde samen met haar vriend, maar nu moet ze op zoek naar een eigen appartement want het is uit. Sinds de dood van mijn man hebben ze ruzie.’

‘Hoe komt dat?’

‘Arnold, haar vriend, heeft elektrotechniek gestudeerd en werkt nu bij een bedrijf dat dingen ontwerpt voor elektrische auto’s. Hij werkt aan onderdelen voor boordcomputers die aangeven hoe ver je nog kunt rijden voor de batterij leeg is. Anna zegt dat hij aan de elektronica van onze auto heeft zitten prutsen en dat Jakob daarvoor verongelukt is.’

‘Uw man reed toch niet in een elektrische auto?’

‘Nee, we hadden een wat oudere Volkswagen, maar daar zat wel zo’n scherm in waarop je allerlei dingen kan zien, zoals hoeveel kilometers je nog kunt rijden met de benzine in je tank en een routeplanner.’

‘Heeft haar vriend inderdaad aan de auto zitten knoeien?’

‘Hij heeft het toegegeven. Met zijn laptop had hij een paar dingen gewijzigd, zei hij. Maar volgens hem kon het ongeluk daardoor niet veroorzaakt zijn. Hij zegt dat het kwam door een ondeugdelijke sensor die door de garage was gemonteerd. Daar heeft hij ook bewijs van gekregen. Leest u maar.’